

§ 64

Tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman 2018 toteutumisen arviointi Helsingissä

HEL 2019-002351 T 11 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hyväksyä esitetyn Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden tupakka- ja lääkelain mukaisen valvontasuunnitelman 2018 toteutumisen arvioinnin.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto hyväksyi 24.11.2017 (Ylja 86 §) tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman päivityksen vuodelle 2018 osana ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa 2015–2019. Tässä selvityksessä arvioidaan tupakka- ja lääkelain valvontasuunnitelman toteutumista vuonna 2018.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden sekä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvista peritään vuosittainen valvontamaksu. Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa sisältää tupakka- ja lääkelain mukaiset vuosittaiset valvontamaksut.

Tupakkavalvonnan toteutuminen vuonna 2018

Tupakka- ja lääkelain valvonnassa keskityttiin huolehtimaan tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden sekä nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemuksista ja luparekisterien ylläpidosta.

Tupakka- ja lääkelain mukaisessa valvontasuunnitelmassa vuodelle 2018 suunniteltiin Helsingissä tehtäväksi 530 tarkastusta. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 533. Helsingissä tulisi sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ohjeiden mukaan tehdä vuosittain 460 tarkastusta tupakkatuotteiden vähittäismyyntipaikkoihin ja tupakointitiloihin. Näitä tarkastuksia tehtiin 375, joten Valviran tarkastustavoitteesta pystyttiin toteuttamaan noin 82 %. Näytteitä ei suunniteltu otettavaksi, eikä niitä myöskään otettu.

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupia käsiteltiin 143 ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupia 76.

Asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemuksia käsiteltiin yhteensä 34.

Helsingin kaupungin ympäristöpalveluilla oli edustus kaupungin hallintokuntien yhteisessä Savuton Helsinki-ohjausryhmässä sekä ehkäisevän päihdetyön Pakka-työryhmässä.

15.03.2019

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden myyntipaikat

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkojen valvonnassa keskityttiin tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupien käsittelyyn sekä luparekisterin ylläpitoon liittyviin tehtäviin. Helsingissä on noin 790 tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkaa (tilanne 21.2.2019).

Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntipaikkoihin tehtiin 346 suunnitelmallista tarkastusta tavoitteen ollessa 344 tarkastusta. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Tarkastukset tehtiin erillisinä tarkastuksina vähittäiskauppoihin ja ravintoloihin. Valviran mukaan tarkastuksia tulisi tehdä vähittäismyyntipaikkoihin vähintään kerran kahdessa vuodessa, mikä tarkoittaisi Helsingissä noin 400 tarkastusta vuodessa.

Tupakointitilat

Ravintolatupakointi on ollut kiellettyä vuodesta 2007 lähtien. Täyskiellostä huolimatta ravintolat ovat voineet rakentaa erillisen tupakointitilan. Tupakointitilat hyväksytään rakennusvalvontaviranomaisen toimesta, mutta tupakkavalvontaviranomaisella on merkittävä rooli tupakointitilan käytön ja toiminnan valvonnassa. Ympäristöpalveluiden tiedossa olevia tupakointitiloja on Helsingissä 100. Määrä on hiukan lisääntynyt edellisvuosista vesipiippukahviloiden ja valvonnan tehostumisen myötä löytyneiden kohteiden vuoksi sekä muissa tiloissa kuin ravintoloissa sijaitsevien tupakointitilojen tultua uuden tupakkalain piiriin. Valviran mukaan tarkastuksia tulisi tehdä tupakointitiloihin joka kolmas vuosi, mikä tarkoittaisi Helsingissä 33 tarkastusta vuodessa.

Ravintoloihin, joihin on rakennettu erillinen tupakointitila, tehtiin 27 suunnitelmallista tarkastusta tavoitteen ollessa 27. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Yleisötilaisuudet

Tupakointi ulkoalueilla järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa on kiellettyä. Tupakkalain valvontaohjelman painopisteenä oli vuosina 2016 - 2017 tupakkalain säännösten noudattaminen ulkoalueilla järjestettävissä yleisissä tilaisuuksissa. Aiempina vuosina tarkastuksilla havaittujen puutteiden takia oli tarkoituksenmukaista suunnitella tarkastuksia myös vuodelle 2018. Tarkastukset tehtiin erillisinä tarkastuksina.

Yleisötilaisuuksiin tehtiin 10 suunnitelmallista tarkastusta tavoitteen ollessa 10 tarkastusta. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Nikotiinivalmisteet

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkojen valvonnassa keskityttiin vähittäismyyntilupien käsittelyyn sekä luparekisterin ylläpitoon liittyviin tehtäviin. Helsingissä on 370 nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkaa (tilanne 21.2.2019).

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntipaikkoihin tehtiin 148 suunnitelmalista tarkastusta tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden tarkastusten yhteydessä tavoitteen ollessa 147 tarkastusta. Tarkastustavoite toteutui 100 %:sesti.

Toteutunut ja laskennallinen työpanos

Valvontasuunnitelmassa vuodelle 2018 henkilöstöresursseja oli kaikkeen tupakka- ja lääkelain valvontaan arvioitu käytettävän 2,8 henkilötyövuotta (htv). Tupakkavalvontaan käytettyä työaikaa on vaikea määrittellä tarkasti, koska valvontaa tekevien viranhaltijoiden tehtäviin kuuluu myös muita kuin tupakkavalvonnan tehtäviä. Tupakkavalvontaan käytetyn työajan toteutumisen arviointi perustuukin käytettävissä olevan henkilöstön määrään, tarkastusmääriin sekä päätösten ja selvitystöiden mukaan tehtyyn arvioon.

Suunnitellusta työpanoksesta toteutui arvion mukaan 3,9 henkilötyövuotta. Suunnitelmalliseen tupakkavalvontaan käytettiin 1,5 henkilötyövuotta. Muuhun tupakkalain mukaiseen valvontaan käytettiin 2,4 henkilötyövuotta. Suunniteltua suurempi työpanos aiheutui asuntoyhteisöjen tupakointikieltihakemusten käsittelystä, jota ei oltu osattu ennakoida.

Tulot tupakkavalvonnasta

Tupakkavalvonnasta saadut tulot olivat 921 150 euroa.

Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupahakemusten sekä nikotiininesteiden vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen ja tukkumyynti-ilmoituksen käsittelystä peritään maksu. Vuonna 2018 hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittiin 43 275 euroa.

Tupakkatuotteiden, nikotiininesteiden ja nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupien haltijoilta sekä tukkumyyntipaikoilta peritään myyntipistekohtainen vuosittainen valvontamaksu, mikä kattaa myös kaiken suunnitelmallisen valvonnan. Vuonna 2018 vuosittaisia valvontamaksuja perittiin 877 875 euroa.

15.03.2019

Asuntoyhteisöjen tupakointikieltohakemusten käsittelystä peritään maksu. Vuonna 2018 hakemusten käsittelystä perittiin 20 416 euroa.

Tupakka- ja lääkelain mukaisesta valvonnasta saadut tulot eivät ole kohdentuneet ympäristöpalveluissa tehtävään tupakkavalvontaan, vaan valvontatulot menevät Helsingin kaupungille.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Anna Petäjaniemi, vs. terveystieteiden tohtori, puhelin: 310 32059
anna.petajaniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto (Helsingin toimi-
paikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Anna Petäjaniemi, vs. terveystieteiden tohtori, puhelin: 310 32059
anna.petajaniemi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto (Helsingin toimi-
paikka)

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Tiedoksi

15.03.2019

Asia/8

Ympäristöterveysyksikkö
Elintarviketurvallisuusyksikkö